



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

In octaua pasche ep[isto]la.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

In octaua pasche

In orto sitū p̄t̄tinuā mū
diciā z p̄tinentiam qua x̄po
tanq̄ virginis filio p̄figurā
tur. Seculi potentes z viri
l̄rati atq̄ nobiles sūt tanq̄
aque maris rubri. q̄ erant fi
lii isrl̄ q̄si p̄ muro a dextris z
a sinistris. qz defendūt religi
osos. z eoz p̄secutoribz indi
gnant̄. z tales portāt aroma
ta zeli z diuine emulatōis. de
quibz d̄r Deu. xxxiij. Ponēt
thimiam i furore tuo. z ho
locustum sup altare tuū. qz
ex hoc gratū deo sacrificiuz
offerūt. q̄ paupes defendūt.
Amen.

In octaua pasche epla.

in me quod

o natū est ex deo vincit
mundū. z hec est victo
ria q̄ vincit mundū fides no
stra zc. j. Joh. v. Legit̄ in na
turis animalū q̄ quedā ania
lia examinant fetus suos an
sint legitimiz de se nati. sicut
de aquila q̄ fetū suum radio
solis opponit. Et marsi q̄dā
populi infantibz suis recent̄
natis. serpentes obūciūt. q̄
si fugiant. nec odorē pueroz
ferre valeant. legitimī cōpro
bant. Sicut de gallina q̄ ova
anatus sibi supposita. postq̄

eruperint si lac⁹ petāt. z aq̄s
se crebro immergāt. a matre
q̄si alieni z illegitimi repellū
tur. Sicut mō nos x̄pus exa
minat an ex dō nati sim⁹. i. B
scz. si mundū vincam⁹ et ei⁹
p̄cupiscentiis virilit̄ resista
mus. q̄ sunt q̄ttuor. De tri
bus. j. Johis. ij. Lōcupiscē
tia carnis. p̄cupiscētia oculo
rū. supbia vite. significate no
bis p̄ bestias illas de quibz
dicit̄ Dauid. vij. Uñ. Prima
leena fuit. vsus trux. altera.
pardus. Tercia. dissilis be
stia quarta tribz. Igit̄ pri
ma bestia q̄ erat silis leene z
alas aquile habebat. ē super
bia vite mūdane. cur⁹ ale sūt
potentiaz diuitie. quibz se in
altū eleuat. Naz sicut leena
regina est bestiarū. ita super
bia radix est oīm viciozuz. z
deo p̄ oīmibz peccat̄z odiosuz
Joh. x. Propter supbiā q̄si
leena z capies me. reuersusq̄
mirabiliter me crucias. De
us em̄ grauissime punit pec
catū supbie. Exemplum de
antiocho. j. Mach. vij. qui p̄
supbiā credebatur se naviga
turū montes z terrā in pela
gus deducturū. q̄ iussit agi
tari currū suū vt faceret hie
rusalē poliandrū iudeozum

sed lapsus est de curru et ap-
 prebēdit eū dirus dolor vi-
 scez et cepit hūmilibz scaturire
 nō poterāt castra ferre fetozē
 suū. Hanc bestia p fidē vin-
 cim⁹ cū xpī hūilitatis exēplo
 nos fidelitē pformam⁹. et eivi-
 ctoria oīm bonoz nōoz sin-
 gulariter attribui m⁹. exem-
 plo ioab. ij. Reg. xij. Qui mi-
 sit nūcios ad dauid di. Ob-
 sīde ciuitatē et cape eā. ne cū
 a me vastata fuerit nōi meo
 ascribat victoria. Hec est vi-
 ctoria hūilitatē. Scōda be-
 stia q̄ erat silis vrsō. et tres or-
 dines erāt in ore ei⁹ et in den-
 tibus ei⁹. et dicebāt ei. Surge
 comede carnes plimas. et sta-
 bant in parte. Hec est auari-
 cia q̄ stat in parte. qz auarus
 vult oīa solus hēre. Hec be-
 stia tres ordines dentū con-
 grue hēre dicit. qz auari oīa que
 hnt. aut vsura. aut rapia. aut
 fallacia turpiter acq̄runt. et in-
 fidelitē p̄hnt. Po. Quātū q̄s-
 qz sua nūmoz seruat i archa
 tantū hz et fidei. De dentib⁹
 vsurarioz dicit Proverb. xxx.
 Est generatio q̄ p dentibus
 gladios hz. et cōmādit mola-
 ribz suis vt comedat inopes
 de terra. et paupes ex hoīb⁹.
 Vñ bene dicit buic vrsō Sur

ge comede carnes plurimas
 qz vsuras oīm carnē deuo-
 rant. et oīe gen⁹ hūanuz de-
 pauperant. Vrsus ē aīal mi-
 re voracitatis qd̄ vastat sege-
 tes et vineas et fruct⁹ in arbo-
 ribz. et furatur mella apibus.
 nec alicui anīaliū inest tanta
 solertia ad nocendū. sicut di-
 cit Isido. Itē nota de vrsō
 q̄ habet debile caput. s̄z for-
 tissim⁹ est i alijs mēbris. ita
 vt ceruos vincat et thauros
 et apros. Itē ore formant fe-
 tū Travsurarū debile habēt
 caput. ppter vigilias et cogita-
 tiones et curas multas. nec
 ipm caput audent exponere
 extra opidū. et fetū lingua for-
 māt. s. filios suos docent res
 male acq̄rere. fraudare et mē-
 tiri. Hec bestia vincenda est
 nobis p victoriā paupertatē
 que semp deo ascribēda est
 fidei christiāe. j. Paral. xxix.
 Tua est domine magnificē-
 tia et potestas gloria atqz vi-
 ctoria. Tercia bestia simi-
 lis erat pardo. et alas super
 se habebat quattuor sicut auis
 et quattuor capita erāt in be-
 stia. et potestas data est eis et
 Hec est luxuria et carnis pe-
 tulantia. cuius ale siue capi-
 ta. sunt adolescentia. voluz

In octaua pasche

ptas. lasciuia siue libertas. in
quibz eleuat se impudicia
nra z dilatat. atqz ad libituz
suum volitat in hoc mundo
Sap. ij. Venite coronem⁹
nos rosis anteqz marcescat.
vbiz relinquam⁹ signa leti
cie. nullu sit pratū qd nō per
transeat luxuria nra zc. **Par
dus** ē bestia velocissima ad
similitudinem panthere. va
rijs colorū maculis vndiqz
picturata. Caput tñ z os et
dentes habz horribiles qz
abscondit quantum pōt. z a
tergo z a lateribz se speculan
dum exhibet bestijs alijs q
ob gratiā forme ipm sequū
tur z videre gestiunt. **Sz** q/
cunqz incauta fuerit z nimis
ppe accesserit. rapit a pardo
z deuorat in momēto. **Pop
time** cōuenit homibz impu
dicis z luxuriosis qz se multa
arte cōponūt z ornant vt pla
ceant. z ad fornicandū alios
ptrabant. **Sed** caput. h est.
intentionē corruptam quaz
habent abscondunt. **Omes**
em meretrices et fornicato
res nitunt decipere z rapere
z bursas euacuare. qntūcū
qz simpliciter modeste et cu
rialiter se gerant z simplices
se ostendant. **Diere. ij.** **Si** la

ueris te nitro et multiplicat
ueris tibi herbā bozytb. ma
culata eris in iniquitate tua
coram me dicit dñs. **Wul
ti** enim decore mulierū alle
cti dū nimis prope accedūt.
corpus z animā z res pdūt.
Proverb. v. Ne intenderis
fallacie mulieris. fauus enī
distillans labia meretricis z
nitidius oleo guttur illius.
nouissima autē illius ama
ra quasi absinthiuz zc. **Hec**
bestia vincenda est nobis si
de et victoria castitatis. **Ju
dith. xij.** **U**iuir dominus qz
custodiuit me angelus eius
z non pmisit me ancillam su
am coinquinari. sed sine pol
lutōne peccati reuocauit me
vobis gaud entem in victo
ria sua zc. **Quarta** bestia
dissimilis erat alijs terribil
atqz mirabilis z fortis nimis
z dentes ferreos hēbat ma
gnos. comedens atqz cōmi
nuens z reliqua pedibz suis
conculcans. et habebat cor
nua decem. **Per** hanc besti
am que tam studiose descri
bitur. nec tamē aliqd nomē
ei datur. videt q aliqd ma
gnum z enorme peccatuz si
gnificetur quod notari non
debeat propter ignominiaz

suam. sicut est magnus illud peccatū cōtra naturā. quod reliqua omnia peccata cōminuit. et in cōparatōne sua minimat exigua fore ostendit. Eius sunt cornua decem. de quibus apostolus Gal. v. Manifesta sunt autē opera carnis. que sunt fornicatio. immudicia. impudicia. luxuria etc. Hi sunt decem viri leprosi. Luce. xvij. non quacunq; lepra. sed elephancie morbo percussi. Nam sic animal illud mole et magnitudine sua. cetera animalia excedit. ita peccatū ignominie ceteras peccatorum et viciorum turpitudines vincit. propter quod dicit. Steterunt a longe. quia filius dei a talibus se elongat. qui tunicā suā non modo cū militibus crucifixoribus suis temptat scindere et lacerare. et quantum in eis est turpiter et ignominiose maculare. Quia si tales tunicā christi diligerent. utique suā odirent. Canonica Jude. Odientes eam quā carnalis est maculatā tunicā. Sed quātūcūq; longe stant tales peccatores. tamē clamare debēt ad dñm p cōfessionem. ut det eis victoriam ptra beluam istā execrā-

dam. ij. Mach. xij. Judas dato signo suis dei victorie iuuenibus fortissimis electis nocte aggressus est aulam regiam in castris. et interfecit virozum quattuor milia. et maximū elephantorū cum his qui suppositi erāt. Amen.

De euangelio.

Ifer ma

a num tuaz et mitte in latus meū et non esse incredulus sed fidelis Johis. xx. Per manum beatissimi apostoli thome possumus intelligere perfectionē et integritatem fidei christiane. quia sic una manus in quibus digitos diuiditur. ita fides catholica sub quibus conditionibus continetur. videlicet ut sit fides una apud omnes. ut sit formata per dilectionem. ut sit distincta per articulos. ut sit feruida virtute animi. ut sit prompta in defensionem sui. Unde Christus. Unica formata. distincta. vel articulata. Quibus facit digitos. feruida prompta fides. Primus igitur digitus est. quia fides sit una generaliter apud omnes.

In octaua pasche

Siquidem fides est funda-
mentū omnīū futurū. et p̄ma
via credendi in deū. De^o au-
tē vn^o est p̄pter qd̄ nō erit ni-
si vna fides. Ep̄be. iij. Vna
fides. vnū baptisma. vn^o de-
us p̄ oīem. q̄ est sup̄ omēs z
p̄ omnia z in oīb; nobis. Hic
est titulus fidei xp̄iane quez
oīdit angel^o valeriano sp̄o/
so beate cecilie. et respondit.
q̄ nihil verius credi posset.
nec in celo nec in terra. In h̄
em̄ q̄ fides n̄ra vna est et de
vno siue in vnū deū. p̄futat
error gentiliū q̄ colūt ydola
z opa manuū hoīm q̄ nō sūt
dij. sed ligna z lapides z cre-
atura aliq̄. Cōfutat etiā er-
ror manicheoz in vnitare fi-
dei xp̄iāe. q̄a ip̄i ponūt duo
p̄ncipia. z audent dicere de-
um bonū z deū malū. deum
lucis z deū tenebrarū. vnum
deū oīmvisibiliū. z altez om-
niū inuisibiliū creaturarū. Et
sic p̄tz q̄ nec paganis nec he-
reticis p̄t esse fides vna. q̄rū
rō z opinio ē diuersa. Se-
cūdus digitus est q̄ fides sit
formata p̄ dilectionē. qz dicit
Aug^o. sup̄ illud Ro. i. Iust^o
ex fide viuūt. q̄ fides accipit
trib; modis. s. p̄ eo qd̄ credit
z est virt^o Itē p̄ eo qd̄ credit

sed nō est virtus. z p̄ eo qd̄ cre-
dit. Primo mō fides ē q̄ cre-
dunt q̄ non vident. z opat p̄
dilectione q̄ vere ē xp̄ianoz.
Secūdo mō fides ē q̄ credun-
tur q̄ nō vident. sed ē sine di-
lectiōe. q̄ est demonū. z noīe/
ten^o xp̄ianoz. Ja. ij. Demo-
nes credūt et contremiscūt.
Hec est informis q̄litas mē-
tis. Tercio mō accipit p̄ eo
qd̄ dicit in simbolo. Hec est fi-
des catholica quaz nisi q̄sqz
zē. Scdm̄ hoc ḡ videt acci-
pi intentio fidei trib; modis
videlicet p̄mo p̄ eo qd̄ credi-
tur cū amore. z hec est fides
formata. Alio mō qd̄ credit
sine amore. z hec est fides in-
formis. Tercio mō p̄ credi-
bili. scz p̄ eo qd̄ credit. Con-
tingit autē fidē formatā dici
trib; modis. Prim^o est deuz
credendo amare. Scds cre-
dēdo i eū ire Terci^o credēdo
ei adherere Amare p̄tiet ad
affectū Ire ad effc̄m Inhere
reho ad vtrūqz. Et fm̄ hos
modos distinguit fides for-
mata ab informi. Fides em̄
informis priuat affectiōe a/
moris. fm̄ qd̄ dicit. Cor. xij.
Si habuero oēm fidē ita vt
mon. t. c. ā. zē. Priuat etiā ef-
fectu debiti opis. fm̄ qd̄ dicit

Jaco. ij. Fides sine operibus mortua est. Itē nō uenit ei credēdo amare p affectū. nō credendo i eū ire p effectuz. priuat em̄ utroq; hec inherētia sine incorporatiōe. ne sit de corpore xp̄i. Tercio digi-
tū est q̄ fides sit distincta p articulos. qd̄ necessariū ē. ne p errorem sim̄ p̄fundētes psonas aut subaz sepantes. Est aut̄ articulus indivisibil̄ veritas de deo artans nos ad credendū. Sūt aut̄. xij. articuli i simbolo ap̄loz. z. xiiij. in simbolo sanctorū patrū. s. credo in vnū deū. Primum symbolū qd̄ cōposuerūt. xij. ap̄li. fuit p̄figuratur Josue liij. in. xij. viris. quozū q̄libet tulit lapidē vnum. z. sic elegerunt. xij. lapides durissimos id est. xij. articulos d̄ medio iordanis alueo. i. de medio scripturarū sct̄arū. vbi steterunt pedes sacerdotū. i. sanctorū patrū. patriarchaz z p̄phetarū. ponētes eos in loco castrorū. i. eccl̄ie sancte. que pulchra est vt castrorū acies ordinata. vbi castra metāda erant eadē nocte. qz tota nocte p̄ntis vite pugnat eccl̄ia p̄tra diaboli. Marci. vi. Et circa quartā vigiliā noctis ve-

nit ad eos z iuenit eos laborantes in remigādo. erat em̄ p̄trari⁹ vent⁹. i. diabol⁹. Lanti. iij. Surge aq̄lo z veni auster zc. Sed articuli. xiiij. signati sunt Apoc. j. p̄ illū qui erat filius filio hoīs qui sedebat v̄l ambulabat in medio vij. candelabroz aureorū. et habebat. vij. stellas in dextera sua. Septez candelabra aurea sunt. vij. articuli ad diuinitatis gloriam p̄tinētes. septē stelle sunt articuli septē ad xp̄i hūanitatē singularit̄ p̄tinētes. Quos sane articulos nulli ignorare licet. maxime viris prudētibz z exercitatis. q̄ etiā tenent̄ eos scire explicite. p̄ter vsū z p̄suetudinē z doctrināz p̄dicationē. Qui em̄ se p̄signat i nocte p̄ris z fi. z ff. quō igrare poterit mysteriū trinitatis. z q̄ festiuitatibz annuis iterest. q̄ mō poterit ignorare christū natū de maria v̄gine. passuz mortuū z sepultū. z cetera huiusmodi. Sec⁹ esset si in heremo vel in silua extra hūanū p̄fortiū aliq̄s simplex hō habitaret. sic brūis b̄ndict⁹ qui ignorabat diē solēnitatis pasche. Sufficit q̄ tales sciant articulos fidei implicite. i. x.

In octaua pasche

credant generalit̄ quod cre-
dit sc̄a mat̄ ecclia. Quar-
tus digitus est q̄ fides sit fer-
uida et vigorosa. non tepida.
Im̄ q̄ improp̄er̄at dñs Apo-
cal. iij. anḡlo laodicie. Scio
opera tua. qz neq̄ frigidus es
neq̄ calidus etc. vsq̄ ibi. Sz
qz te. es et neq̄ frigi. neq̄ cali-
tus incipia te euomere ex ore
meo. Signant̄ dicit. vtinaz
frigidus esses aut cali. qz pec-
catores totalit̄ frigidi leuius
cōuertunt̄ q̄ tepidi. sicut de
duro calculo citius excutit̄
ignis q̄ d̄ molli pumice. l̄ de
thopho. Unde dñs cōmen-
das feruore fidei ait Dat.
xvij. Si habueritis fidez si-
cut granum sinapis. dicetis
monti huic. transi hinc. et trā-
sibit. et nihil impossibile erit
vobis. Glo. Fidem p̄fectaz
dñs grano synapis cōparat.
q̄ licet sit in facie humilis. et
in aperto aparēs vilis vidē-
tibus. et nullarū viriū appa-
rens. sed p̄suris trita qd̄ in-
tus habet ostedit. In natu-
ris olerū et herbarū synape
p̄ciosissimū qd̄ reperit̄. Naz
de floribz eius apes impin-
guantur et letificant̄ sup flo-
res oliuarū et aliarū arborū.
Sic in p̄mitiua ecclia fidel

locū habuit. et p̄p̄o pati io-
cundus fuit. Actu. v. Iban̄t
ap̄li gau. a p̄spe p̄ci. q. d. etc. et
ad Heb. xj. multa de hac ma-
teria dicunt̄. Quintus digi-
tus est q̄ fides sit prompta et
parata ad defensioneꝝ sui. s.
Petri. iij. Parati semper ad
satisfactionem om̄i poscenti
vos rationē de ea q̄ in vobis
est fide et spe etc. Cū em̄ p̄ de-
fensione fidei loq̄mur. scim̄
quia nō fallimur. et si ignota
sit veritas cui assentimus.
Et ratio est. qz in defensione
fidei innitimur ip̄i veritati q̄
deus est. q̄ sicut nō potest fal-
li ita nec fallere. Un̄ Richar-
dus in p̄ncipio de trinitate.
Quotq̄t veraciter fideles su-
mus. nihil certi. nihil p̄stan-
tius q̄ que fide app̄hēdim̄.
Utimur itaq̄ in eoz attesta-
tione seu etiā p̄firmatiōe si-
gnis p̄ argumētis p̄digis p̄
experimētis. Utinā attende-
rent iudei. utinā crederēt pa-
gani. cū q̄nta p̄scientia cōso-
latiōe et securitate p̄ hac par-
te ad diuinū iudiciū poteri-
mus accedere. Nōne cū om̄i
fiducia deo dicere possum̄.
Dñe si error est. a teip̄o dece-
pti sum̄. Nam ista in nobis
tantis signis et p̄digis cōfir-

mata sunt. q̄ nō nisi per te fieri possunt. certe a sūme sanctis viris sunt nob̄ tradita. z cū summe auctoritat̄ attestacione pbata. teip̄o coope- rante z sermonē cōfirmante sequētib̄ signis. Amen.

Dñica sc̄da de epla.

Deus pas

cus est p̄ nob̄is vo-
bis relinquēs exē-
plum vt se. ve. eius. j. Pet. ij. Quattuor sunt xp̄i vestigia nob̄is p̄ exemplo imitatōis posita. Un̄ p̄sus. Si placet vt christi vestigia sc̄rā sequaris. Castus. inops. humilis simul z patiens habearis.

Notandū igit̄ in p̄mis q̄ vestigiuz castitatis xp̄i sūme necessariū fuit mundo. Omnis quippe caro corruerat viam suā. Propter qd̄ deus nō pepercit originali mūdo. sicut d̄r in Canonica Jude. sed deleuit eū aq̄s diluuij q̄i abluens fetorē luxurie z im- mūdicie ei⁹. vt purgat⁹ z lot⁹ dign⁹ esset recipe vestigia hu- manitat̄ z icarnatōis xp̄i. q̄ p̄ mūdicia castitat̄ habent̄. Siquidē castitas ē virtus

sub iugo rōnis libidinis im- petū refrenans. Qd̄ puenit om̄i statui hoīm. s. cōiugal̄. viduali z virginali. Venien- te em̄ xp̄o in carnez castitas locū h̄re cepit. q̄ pri⁹ parui p̄ cū habebat̄. et abiectū qd̄ et inutile reputabat̄. sicut pro- bat Greg. in omel. de ascen. dñi. vbi d̄c̄. q̄ tres legunt̄ as- sūpti in celū. Enoch trāstat⁹ est p̄ coitū generat⁹ et gene- rans. Helyas rapt⁹ est p̄ coi- tū generat⁹ sed nō generās. Xps̄ assumpt⁹ est nec p̄ coi- tū generās. nec p̄ coitū gene- ratus. In quo ostendit mū- dicitiaz carnis nob̄is necessa- riam. Valet enim pro bo- nestate vite. quia castitas est p̄ edomandis vicioz fur̄is mundaz honesta totius cor- poris habitudo. Itēz pro integritate bone fame. Gre- gorius. Peccata carnalia li- cet minoris sint culpe q̄ spi- ritualia. tamen maior̄ sunt infamie. Item pro aug- mēto gratie. quia maior gra- tia inest castis et incorrupt̄ hominibus tam apud deuz q̄ apud homines. et etiam apud quedaz bruta anima- lia. sicut de vnicorne. z de sy- mia. que se castis hominib⁹